

Undersökning om betydande miljöpåverkan för Hagfors kommuns Vattentjänstplan

Bakgrund

När en ny plan tas fram eller ändras ska kommunen ta ställning till om genomförandet av planen kan medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt Miljöbedömningsförordningen 2017:966 2(i) § ska en betydande miljöpåverkan antas vid framtagande av en plan om den avser vattenförvaltning och kräver därför en undersökning om betydande miljöpåverkan som utgår från kriterier i 5 §.

Planens eventuella miljöpåverkan ska utredas genom samråd med parter som kan antas bli berörda av planen. Hagfors kommuns vattentjänstplan tas fram av samhällsbyggnadsavdelningen och samråd har genomförts med Länsstyrelsen, Trafikverket, Ellevio, Fortum, Värmlandstrafik, Hagfors Energi, Hagfors Räddningstjänst, Post- och Telestyrelsen, grannkommunerna Munkfors och Forshaga som får dricksvatten från Hagfors, kommunens miljöstrateg och kommunekolog samt kommunens Miljö- och byggkontor.

Resultatet för undersökningen är ett underlag för en samlad bedömning av den effekt som planens genomförande bedöms medföra på miljön. Om resultatet visar att genomförandet av planen kommer ha en betydande miljöpåverkan behöver en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Detta dokument är en redogörelse för och ett underlag för beslut om betydande miljöpåverkan för planerade åtgärder som redovisas i den vattentjänstplan som tas fram av Hagfors kommun utifrån att det efter en ändring i Lagen om Allmänna vattentjänster gör det obligatoriskt för alla kommuner att ha en sådan.

Syfte

Undersökningen ska visa vilka direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt gällande följande aspekter:

- befolkning och människors hälsa
- djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt
- mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö
- hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt
- annan hushållning med material, råvaror och energi
- andra delar av miljön

Avgränsning

Vattentjänstplanen ger en övergripande bild av kommunens långsiktiga planering för allmänna vattentjänster. Då planen inte innefattar beslut eller utredningar i sig görs ingen specifik miljöbedömning för de förändringar som nämns i planen.

Sammanfattning av planerade åtgärder

Planen redovisar kommunens långsiktiga planering för allmänna vattentjänster samt en bedömning av risker till följd av skyfall tillsammans med en övergripande beskrivning av planerade åtgärder för att minska risker för skada på människor, miljö eller egendom. Planen behandlar hela kommunen och beskriver åtgärder i flera utvalda geografiska delar.

Det framgår i planen att kommunen i nuläget har elva verksamhetsområden för VA, att möjligheten att ansluta fler fastigheter till kommunalt VA är god både inom och utanför befintliga verksamhetsområden och att beslut tagits om att utöka med ytterligare tre verksamhetsområden men att beslutet inte verkställts ännu. Utöver detta nämns ytterligare tolv områden som utredningsområden. Urvalet för utredningsområden baseras på områden där kommunalt vatten tillhandahålls via överföringsledningar, till fastigheter som gått ihop och bildat en vattenförening, utifrån storlek på vattenföreningarna. Av de tolv utredningsområdena bedöms endast Bergsäng/Edebäck, Norra Skoga och Sunnemo södra vara lämpliga områden att utreda vidare. Där är fastigheterna sammanhängande belägna och läget attraktivt. I Bergsäng/Edebäck har risk för problem för enskilda avlopp vid höga grundvattennivåer identifierats. Övriga utredningsområden bedöms inte motivera en utbyggnad av kommunalt VA på grund av få bostäder, lågt exploateringsstryck, väl fungerande befintlig vattenförsörjning eller oskäligen kostnader på grund av utspridda fastigheter. Området vid Sjögränd ska utredas vidare i samband med pågående planarbete med detaljplanering för verksamheter och industri i området.

Skyfallsutredningen visar ett antal kommunala VA-anläggningar som kan påverkas vid skyfall. Fyra prioriterade aktiviteter föreslås som riskminimerande åtgärder:

- Översyn av bräddavlopp vid kommunal VA-anläggning
- Hållbar dagvattenhantering vid nybyggnation
- Uppströmsarbete för att hitta föroreningskällor i dagvattennätet
- Kartläggning av faktiska översvämningsrisker vid VA-anläggningar

Förväntad miljöpåverkan

Vid utökning av kommunalt ledningsnät till följd av utökade verksamhetsområden kommer ingrepp i mark och eventuell lokal växtlighet oundvikligen ske, framförallt vid rörläggning. Av de beslutade områdena omfattas inget av kulturmiljö, Natura 2000-klassificering eller annan nationell eller internationell skyddsstatus, men Edebäck är liksom utredningsområdet Bergsäng/Edebäck del av Klarälvområdet med riksintressen för naturvård och friluftsliv. Bebyggelsen som avser utredningsområdet Sunnemo Södra ligger precis i anslutning till Naturreservat Svartån, och recipienten Grässjön avrinnas genom Svartån där bland annat rödlistad flodpärlmussla och ett skyddsvärt öringbestånd.

Befintliga vatten- och reningsverk har kapacitet att leverera och ta emot de utökade volymerna så ingen nybyggnation utöver ledningar krävs.

Jämfört med enskilda avlopp säkras reningen med kommunalt avlopp. Inom de områden som beslutats utökas med kommunalt VA och de områden som presenteras som utredningsområden är de flesta enskilda avlopp av äldre modell och har inte genomgått inventering för kravet om normal eller hög skyddsnivå.

Positiva faktorer

En utbyggnad med kommunalt VA beräknas ha en positiv reducerande påverkan på framförallt näringsämnen till respektive recipient. Tillgång till och kvalitet på dricksvatten säkras också för de fastigheter som berörs av utbyggnationen.

På sikt mindre föroreningar i dagvatten pga ökad kännedom om utsläppskällor och ambition att minska dessa genom prioritering av strategisk tillsynsplan. Fortsatt utredning om erosionsrisk vid Bergsäng och Mjönäs bedöms minska risk för skador på människor, natur och naturvärden eller egendom.

Negativa faktorer

Påverkan på mark lokalt vid installation och rörläggning.

I de områden som inte utreds vidare som verksamhetsområden kommer fortsatt hantering av avloppsvatten ske genom enskilda avlopp. Samtliga recipienter har måttlig, otillfredsställande eller dålig ekologisk status och enskilda avlopp som inte fungerar tillfredsställande kan påverka ekologisk status negativt. Bedömningen är att tillsyn på enskilda avlopp är tillräckliga åtgärder för att negativ påverkan inte sker. Då inget exploateringstryck finns tillkommer inga nya enskilda avlopp. Ingen recipient uppnår heller god kemisk status, vilket de delar med samtliga av Sveriges vattenförekomster på grund av en allmän bedömning att kvicksilver och bromerad difenyleter genom atmosfäriskt nedfall gör att gränsvärdena överstigs oavsett övrig status.

Bedömning om betydande miljöpåverkan

Planens beskrivna åtgärder bedöms kunna påverka utfallet vid eventuella skyfall och minska tillförsel av föroreningar både till recipient och mark vid scenario av ökade skyfall, men beskrivs endast översiktligt i vattentjänstplanen och bedömningen om betydande miljöpåverkan för specifika åtgärder kommer att utredas enskilt vid framtagande av handlingsplan för åtgärderna och behandlas därför inte närmare här.

Sammanfattande redogörelse

Vattentjänstplanen omfattar övergripande hela Hagfors kommun och mer specifikt flera utvalda områden i kommunen, men är ett strategiskt planeringsdokument som i sig inte innebär någon betydande miljöpåverkan på skyddade områden. Vattentjänstplanen innehåller åtgärder som syftar till att förbättra vattenkvaliteten i kommunens ytvatten, att säkerställa dricksvatten av god kvalitet samt att förhindra att skador uppstår till följd av översvämning. Risk för betydande miljöpåverkan hanteras till exempel i samband med detaljplanering och i beslut om nya verksamhetsområden för vattentjänsterna.

Den samlade bedömningen är att vattentjänstplanen främst kommer att bidra till en positiv men ej betydande påverkan på såväl människors hälsa som miljö.